

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1919 kl. 1. e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om pension åt förra notarien hos riksdagens andra kammare änkan Andrietta Katarina Lundgren.

I en inom andra kammaren av herr *Tengdahl* under nr 119 väckt motion, som hänvisats till bankoutskottet, hemställes, »att riksdagen må besluta, att till *Johan Conrad Lundgrens* änka, *Andrietta Katarina Lundgren*, född *Westerlind*, må från och med innevarande år under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver ogift, från riksgäldskontoret utgå en årlig pension å tolvhundra kronor.»

Till stöd för motionen anföres följande:

»Förste notarien hos andra kammaren *Johan Conrad Lundgren* avled den 3 november 1918 under den pågående urtima riksdagen. Med anledning av den framställning, som här nedan av mig göres, tillåter jag mig om honom meddela följande uppgifter:

J. C. Lundgren föddes i Uppsala den 1 oktober 1866, avlade studentexamen därstädes år 1884, inskrevs samma år vid Uppsala universitet, där han år 1889 avlade filosofie kandidatexamen.

I kungl. telegrafstyrelsen började *Lundgren* såsom e. o. tjänsteman år 1892, blev amanuens den 1 oktober 1897, e. o. byråtjänsteman den 24 november 1910, extra revisor år 1911 samt utnämudes år 1917 till förste innehavare av en inom telegrafstyrelsen nyinrättad ordinarie tjänst för statistisk kontroll över verkets inkomster och utgifter.

Hos andra kammaren antogs *Lundgren* år 1888 efter stenografiskt prov först till kauslist och något senare under loppet av samma riksdag till notarie, vilken befattning han innehade till i maj år 1901, då han förordnades till förste notarie. Sammanlagda antalet riksdagar, under vilka han tjänstgjort, är 36.

Dessa äro i korthet de yttre data av hans liv.

Lundgren har emellertid inom en del av undervisningsväsendet, nämligen den del, som avser den stenografiska skrivkonsten, nedlagt ett högst betydande och förtjänstfullt arbete. Redan vid den tidpunkt, då han avlade sin mogenhets-examen, började han utöva en omfattande stenografisk lärareverksamhet enligt det Arendska systemets principer. Han var på detta område en banbrytare, enär vid nämnda tid ingen egentlig undervisning i stenografi bedrevs inom vårt land och sålunda ej heller några offentliga stenografiska lärokurser gävos. Med denna omfattande undervisningsverksamhet fortsatte han ända till den allra sista tiden av sitt liv. Lundgren har under sin livstid undervisat något över 5,000 personer, däribland flera hundratal kroppsarbetare på av honom anordnade gratis- eller billighetskurser. Ett 40-tal riksdagsstenografer ha av honom fått sin utbildning. Hans lärobok har utgått i 16 upplagor.

Lundgren var i ett långvarigt äktenskap förenad med sin nu efterlevande maka, Andrietta Katarina Lundgren, född Westerlind, som troget och ihärdigt stått vid hans sida i det arbete, som blev de båda makarnas egentliga livsuppgift. Fru Lundgren, som är född år 1867, är sedan ett antal år anställd som stenograf hos andra kammaren.

Med hänsyn till den osedvanligt långa tid, varunder Conrad Lundgren var uti riksdagens tjänst anställd samt den stora förtjänst Lundgren nedlagt inom det stenografiska undervisningsväsendet, tillåter jag mig nu föreslå, att riksdagen måtte bevilja ett årligt understöd till Lundgrens efterlevande maka.

Beträffande boets behållning m. m. får jag meddela följande: Behållningen inom stärbhuset utgör allenast ett ringa belopp, omkring 4,500 kronor. Från telegrafverket uppbär fru Lundgren en årlig änkepension av 1,136 kronor. Tvenne efterlevande döttrar finnas i en ålder av resp. 21 och 24 år.

Såsom ett precedensfall för min nu förevarande framställning tillåter jag mig åberopa, att sedan förste notarien i andra kammaren, C. N. Sandström, vilken år 1905 på grund av 50-årig tjänst i riksdagen erhöll en årlig pension av 1,500 kronor, år 1914 avlidit, hans efterlämnade änka Anna Amalia Sandström av 1915 års riksdag tillerkändes en årlig pension av 500 kronor.

Såsom lämpligt understödsbelopp i nu förevarande fall har jag tänkt mig ett belopp av exempelvis 1,200 kronor årligen.»

Med hänsyn *dels* till den osedvanligt långa tid, varunder Lundgren varit i riksdagens tjänst och hans därunder städse ådagalagda nit och plikttrohet, *dels* till det synnerligen förtjänstfulla arbete som Lundgren — i de flesta fall mot en ringa ekonomisk ersättning — under större delen av sitt liv nedlagt på det stenografiska undervisningsområdet, har motionären gjort förevarande hemställan.

Vidare har motionären till utskottet inlämnat följande intyg:

»Fru Jetta Lundgren lider av kronisk sjukdom i gallvägarna och är på grund härav oförmögen kvarstå såsom riksdagsnotarie. Intyg på heder och samvete. Stockholm den 17. 3. 19.

O. T. Hult.

Med. Dr.

Bankoutskottets utlåtande Nr 27.

Fröken Märta Elisabet Lundgren är på grund av nervsjukdom (obotlig) oförmögen att genom arbete förvärva sitt uppehälle nu och framdeles, vilket härmed på heder och sanvete intygas. Stockholm den 17. 3. 19.

O. T. Hult.
Med. Dr.

Utskottet.

Av utredningen i ärendet framgår, att änkan Lundgren, vilken sedan slutet av 1909 års riksdag haft anställning såsom notarie och stenograf hos andra kammaren, numera är på grund av sjukdom oförmögen att kvarstå såsom riksdagsnotarie, ävensom att av makarna Lundgrens två döttrar den yngsta på grund av obotlig sjukdom är oförmögen att förvärva sitt uppehälle. Under sådana förhållanden och i betraktande jämväl av den långa tid av 36 år, som mannen Lundgren tjänstgjorde hos riksdagen, finner utskottet det vara billigt, att änkan Lundgren av riksdagen erhåller något särskilt understöd; och har utskottet ansett det samma skäligen böra bestämmas till 750 kronor om året. Då enligt vad utskottet inhämtat änkan Lundgren i början av innevarande mars månad lämnat sin ovannämnda anställning, torde pensionen böra utgå från och med den 1 nästkommande april samt anvisas från riksgäldskontoret.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion, må medgiva, att till förra notarien hos riksdagens andra kammare, änkan Andrietta Katarina Lundgren, född Westerlind, må, utöver henne från kungl. telegrafverket tillkommande änkepension, från och med den 1 april 1919 under hennes återstående livstid från riksgäldskontoret utgå en årlig pension å sjuhundra-femtio kronor.

Stockholm den 20 mars 1919.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, Neiglick, friherre Langenskiöld, Roos, Enhörning* och *Lindgren* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Borg, Edbom, Lindvall, Persson, Bäcklund, Olsson* i Berg och *Hagman*.
